

Autorstvo ... i kako ga steći

Šimić, Goran

Conference presentation / Izlaganje na skupu

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:105:203585>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom](#).

Download date / Datum preuzimanja: **2024-07-18**

Repository / Repozitorij:

[Dr Med - University of Zagreb School of Medicine
Digital Repository](#)

1917–2017
100 godina Medicinskog
fakulteta Sveučilišta
u Zagrebu

Goran Šimić, Zavod za neuroznanost
Hrvatski institut za istraživanje mozga
Medicinski fakultet Sveučilišta u Zagrebu

Autorstvo...i kako ga steći

Projekt IP-2014-09-9730
(2015-2019)
Croatian Science Foundation

1917 – 2017
100 godina Medicinskog
fakulteta Sveučilišta
u Zagrebu

PRIMUM
NON
NOCE
RE

Definicija autorstva prema ICMJE (*authorship*)

1. Značajan doprinos u planiranju/dizajniranju rada ili u prikupljanju, analizi i interpretaciji podataka,

2. Skiciranje uratka ili kritičko revidiranje koje je bilo sadržajne, a ne „kozmetičke” naravi (*important intellectual content*),

3. Odobrenju konačne verzije članka koji će biti objavljen, te

4. Suglasnost o odgovornosti za sve aspekte rada koje je određeni autor napravio, a tiču se točnosti i integriteta u smislu da su istraženi i riješeni na odgovarajući način.

(5.) Svaki bi autor trebao znati prepoznati koji su koautori odgovorni za koje dijelove rada, te imati puno povjerenje u njihov integritet i doprinos.

1917 – 2017
100 godina Medicinskog
fakulteta Sveučilišta
u Zagrebu

PRIM
UM
NON
NOCE
RE

Definicija sudjelovanja u istraživanju (*contributorship*)

U npr. *British Medical Journal* se pored autora članka (koji se već navode u naslovu) na kraju članka se traži popis svih osoba koje su na bilo koji način doprinijele istraživanju, uključujući i studente, volontere, bolesnike, donatore, itd., kao i jamaca (*guarantors*) koji jamče tj. preuzimaju odgovornost za objavljeni uradak i kasniji eventualni pristup podacima (obično se traži najmanje 5 godina od dana objavljivanja).

Isprva su se jamci tražili samo za izvorne članke, a u novije vrijeme i za druge vrste uradaka.

Također se traži da istraživači sami između sebe odrede tko je, što je, kako i koliko doprinio uratku.

1917 – 2017
100 godina Medicinskog
fakulteta Sveučilišta
u Zagrebu

PRIMUM
NON
NOCE
RE

Izmjene u autorstvu

Bilo koja promjena u popisu autora i/ili suradnika u istraživanju koja se pojavila nakon inicijalne predaje rukopisa mora biti odobrena od svih koautora.

To se odnosi i na dodavanje i na brisanje, kao i na bilo koju promjenu redoslijeda koautora rukopisa, kao i na promjenu opisa doprinosa pojedinih koautora.

Svaka navedena promjena također treba biti detaljno obrazložena uredniku časopisa u koji je predan rukopis.

Urednik zadržava pravo kontaktirati sve koautore, a kako bi ustanovio je li se svi slažu s kasnije predloženim promjenama.

1917 – 2017
100 godina Medicinskog
fakulteta Sveučilišta
u Zagrebu

PRIM
UM
NON
NOCE
RE

Skupina istraživača

Skupno (grupno) autorstvo (konzorciji, povjerenstva, studijske grupe, itd.) uključuje veliki broj autora, gdje se urednik časopisa i recenzenti mogu s pravom pitati ispunjavaju li baš svi koautori ICMJE definiciju autorstva.

Jedna od preporuka (*British Medical Journal*) jest da bi se takve osobe zapravo trebale smatrati suradnicima (*collaborators*) tj. onima koje su doprinijele nastanku uratka, ali ne i koautorima.

Stoga bi njihova imena trebalo navesti u *Acknowledgments* na kraju članka, a ne ih se po(t)pisivati kao koautore.

1917 – 2017
100 godina Medicinskog
fakulteta Sveučilišta
u Zagrebu

PRIMUM
NON
NOCE
RE

NARODNE NOVINE

SLUŽBENI LIST REPUBLIKE HRVATSKE

Pravilnik o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja

NACIONALNO VIJEĆE ZA ZNANOST, VISOKO OBRAZOVANJE I TEHNOLOŠKI RAZVOJ

Na temelju članka 32. stavak 5. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju («Narodne novine», br. 123/2003, 198/2003, 105/2004, 174/2004, 2/2007 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 46/2007, 45/2009, 63/2011, 94/2013, 139/2013, 101/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 60/15 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) Nacionalno vijeće za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj na sjednici održanoj 7. ožujka 2017. godine donijelo je

PRAVILNIK

O UVJETIMA ZA IZBOR U ZNANSTVENA ZVANJA

1917 – 2017
100 godina Medicinskog
fakulteta Sveučilišta
u Zagrebu

PRIMUM
NON
NOCE
RE

BIOMEDICINA I ZDRAVSTVO

Članak 10.

Za izbor u znanstvena zvanja u području biomedicine i zdravstva propisan je sljedeći broj radova:

Stari pravilnik iz 2013. godine

http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2013_03_26_447.html

Biomedicina i zdravstvo	Broj potrebnih znanstvenih radova objavljenih u časopisima uključenim u bazu SCI-Expanded:		
	za znanstvenog suradnika	za višeg znanstvenog suradnika	za znanstvenog savjetnika
Temeljne medicinske znanosti, kliničke medicinske znanosti, javno zdravstvo i zdravstvena zaštita te farmacija	6	12	24
Veterinarska medicina i dentalna medicina	4	9	18

Članak 9.

(1) Za izbor u znanstvena zvanja u području »Biomedicina i zdravstvo« propisan je broj radova kako slijedi u tablici. Za zvanja višeg znanstvenog suradnika, znanstvenog savjetnika i znanstvenog savjetnika u trajnom zvanju broj u zagradi je potreban broj radova objavljenih ili prihvaćenih za objavljivanje nakon prethodnog izbora.

Novi pravilnik 2017. godina

http://narodne-novine.nn.hr/clanci/sluzbeni/2017_03_28652.html

Biomedicina i zdravstvo				
Polje	Broj potrebnih radova objavljenih u časopisima indeksiranim u bazama WoSCC (Web of Science Core Collection), Scopus ili Medline			
	Znanstveni suradnik	Viši znanstveni suradnik	Znanstveni savjetnik	Znanstveni savjetnik u trajnom zvanju
Temeljne medicinske znanosti	4	9 (3)	18 (5)	24 (4)
Kliničke medicinske znanosti				
Javno zdravstvo i zdravstvena zaštita				
Farmacija				
Veterinarska medicina				

1917 – 2017
100 godina Medicinskog
fakulteta Sveučilišta
u Zagrebu

PRIMUM
NON
NOCE
RE

NARODNE NOVINE

SLUŽBENI LIST REPUBLIKE HRVATSKE

Pravilnik o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja

NACIONALNO VIJEĆE ZA ZNANOST, VISOKO OBRAZOVANJE I TEHNOLOŠKI RAZVOJ

Na temelju članka 32. stavak 5. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (»Narodne novine«, br. 123/2003, 198/2003, 105/2004, 174/2004, 2/2007 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 46/2007, 45/2009, 63/2011, 94/2013, 139/2013, 101/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 60/15 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) Nacionalno vijeće za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj na sjednici održanoj 7. ožujka 2017. godine donijelo je

PRAVILNIK

O UVJETIMA ZA IZBOR U ZNANSTVENA ZVANJA

Neke novosti u odnosu na stari pravilnik:

- Uvodi se zvanje znanstvenog savjetnika u trajnom zvanju,
- Uvodi se obveza da na barem 1/3 radova pristupnik mora biti glavni autor,
- Uvodi se obveza objavljivanja od posljednjeg izbora (3/5/4),
- Kvalitativni kriteriji mogu djelomično zamijeniti kvantitativne (za 1/3)
- *Case reports* se računaju samo ako su u Q1 i Q2 časopisima

1917 – 2017
100 godina Medicinskog
fakulteta Sveučilišta
u Zagrebu

PRIMUM
NON
NOCE
RE

NARODNE NOVINE

SLUŽBENI LIST REPUBLIKE HRVATSKE

Pravilnik o uvjetima za izbor u znanstvena zvanja

NACIONALNO VIJEĆE ZA ZNANOST, VISOKO OBRAZOVANJE I TEHNOLOŠKI RAZVOJ

Na temelju članka 32. stavak 5. Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju (»Narodne novine«, br. 123/2003, 198/2003, 105/2004, 174/2004, 2/2007 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske, 46/2007, 45/2009, 63/2011, 94/2013, 139/2013, 101/14 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske i 60/15 – Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) Nacionalno vijeće za znanost, visoko obrazovanje i tehnološki razvoj na sjednici održanoj 7. ožujka 2017. godine donijelo je

PRAVILNIK

O UVJETIMA ZA IZBOR U ZNANSTVENA ZVANJA

Neke nelogičnosti u novom pravilniku:

- istovjetno je ako je članak objavljen u časopisu koji se indeksira u *WoS*-u (~12000 časopisa), *Scopus*-u (22256 časopisa) ili *Medline*-u (2010. je pokrivaio ~5500), uključujući i kvartile koje proizlaze iz navedenih međunarodnih multidisciplinarnih baza podataka
- broj radova pristupnika objavljenih u istom časopisu ne može biti veći od 50% znanstvenih radova koji se traže za izbor u određeno znanstvena zvanja (osim za Q1 i Q2)
- ona 1/3 radova na kojima pristupnik mora biti glavni autor ne moraju biti oni isti radovi koji su trebaju biti Q1/Q2 (!?)

1917 – 2017
100 godina Medicinskog
fakulteta Sveučilišta
u Zagrebu

PRIMUM
NON
NOCE
RE

Problemi povezani s autorstvom u novom pravilniku

Članak 38, stavak 11:

Za izbor u znanstveno zvanje višeg znanstvenog suradnika, znanstvenog savjetnika i znanstvenog savjetnika u trajnom zvanju pristupnik mora biti glavni autor na najmanje jednoj trećini od ukupnog broja radova potrebnih za izbor. Glavni je autor onaj koji je nositelj problematike ili autor koji je najviše pridonio rješavanju konkretnog problema. U slučaju interdisciplinarnih radova glavnih autora može biti nekoliko, ali samo jedan za pojedino područje. Glavne autore utvrđuje stručno povjerenstvo na temelju podnesaka pristupnika, a potvrđuje Matični odbor.

1917 – 2017
100 godina Medicinskog
fakulteta Sveučilišta
u Zagrebu

PRIMUM
NON
NOCE
RE

Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju

pročišćeni tekst zakona

NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09,
63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15

Članak 32.

(1) Znanstvena zvanja su: znanstveni suradnik, viši znanstveni suradnik, znanstveni savjetnik i znanstveni savjetnik u trajnom zvanju. Znanstvena zvanja se stječu u postupku i pod uvjetima predviđenim ovim Zakonom i na njemu utemeljenim propisima.

(2) Za znanstvenog suradnika može biti izabran istraživač koji ima doktorat znanosti i znanstvene radove koji ga afirmiraju kao priznatog znanstvenika.

(3) Za višega znanstvenog suradnika može biti izabran istraživač koji ima doktorat znanosti i znanstvene radove koji predstavljaju značajan doprinos znanosti te koji je najmanje pet godina bio u zvanju znanstvenog suradnika.

(4) Za znanstvenog savjetnika i znanstvenog savjetnika u trajnom zvanju može biti izabran istraživač koji ima doktorat znanosti i znanstvene radove kojima je znatno unaprijedio znanost, pri čemu će se posebno cijeniti međunarodna afirmacija znanstvenika i međunarodna priznatost njegova znanstvenog rada odnosno njegovo značenje u okviru nacionalnih sadržaja. Uz navedene uvjete, u znanstveno zvanje znanstvenog savjetnika izabrat će se istraživač koji je najmanje pet godina bio u zvanju višega znanstvenog suradnika, a u znanstveno zvanje znanstvenog savjetnika u trajnom zvanju istraživač koji je najmanje pet godina bio u zvanju znanstvenog savjetnika.

1917 – 2017
100 godina Medicinskog
fakulteta Sveučilišta
u Zagrebu

PRIMUM
NON
NOCE
RE

Zakon o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju

pročišćeni tekst zakona

NN 123/03, 198/03, 105/04, 174/04, 02/07, 46/07, 45/09,
63/11, 94/13, 139/13, 101/14, 60/15

Članak 32.

2x

(7) Ako se jasno utvrdi da zaposlenik ispunjava kriterije za izbor u više zvanje u odnosu na zvanje u koje se bira, posebnom odlukom znanstvenog vijeća i uz suglasnost zaposlenika, pristupnik može biti izabran u više zvanje i ranije od rokova propisanih ovim člankom, ali ne prije nego što isteknu tri godine od njegova izbora u prethodno zvanje. Za izbor u zvanje znanstvenog savjetnika u trajnom zvanju izbor ranije od rokova propisanih stavkom 4. ovoga članka nije moguć.

(8) Iznimno, ako je pristupnik istraživač koji nije bio zaposlen u Republici Hrvatskoj, matični odbor može odobriti zahtjev za izbor u znanstveno zvanje višega znanstvenog suradnika i znanstvenog savjetnika te znanstvenog savjetnika u trajnom zvanju pristupniku koji nije bio prije izabran u znanstveno zvanje, ako iz prijave procijeni da zadovoljava istovjetne uvjete koji su prema propisima Republike Hrvatske potrebni za izbor u odgovarajuće zvanje, odnosno da je bio izabran u odgovarajuće zvanje.

1917 – 2017
100 godina Medicinskog
fakulteta Sveučilišta
u Zagrebu

PRIMUM
NON
NOCE
RE

Tumačenje članka 32. stavak 8

Ovim putem naglašavamo mišljenje da se članak 32. stavak 8. ZZDVO-a primjenjuje isključivo na istraživače koji su tijekom zaposlenja na ustanovama iz sustava znanosti izvan Republike Hrvatske (sveučilištima ili znanstvenim institutima) ostvarili uvjete koji su u Republici Hrvatskoj propisani za stjecanje znanstvenog zvanja, odnosno bili izabrani u odgovarajuće zvanje uz dodatni uvjet da isti prethodno nisu bili izabrani u znanstveno zvanje u Republici Hrvatskoj. Naime, pojam «istraživač» iz članka 32. stavka 8 ZZDVO-a označava osobu koja se bavi znanstvenim istraživanjem. Znanstvena istraživanja obavljaju se na ustanovama odnosno pravnim osobama iz sustava znanosti u određenoj državi te se samo takvo istraživanje može smatrati onim koje osigurava da «istraživač» zadovoljava kriterije znanstvene izvrsnosti propisane ZZDVO-om. Ujedno smo mišljenja da se u tom slučaju može provesti postupak izbora u viša znanstvena zvanja uz zadovoljavanje uvjeta propisanih važećim pravilima u smislu potrebnih radova i njihovog doprinosa znanosti, neovisno o tome je li ili nije istraživač proveo određen broj godina u određenom znanstvenom zvanju. MZO RH 11.11.2016.

Dodatno, da bi mogla biti izabrana u znanstveno zvanje sukladno članku 32. stavku 8. ZZDVO-a, ne smije se raditi o osobi koja je nekad u prošlosti bila izabrana u znanstveno zvanje u Republici Hrvatskoj.

Može se raditi o dvije kategorije osoba: one koje nisu u inozemstvu izabrane u znanstvena zvanja, te one koje su u inozemstvu izabrane u neko ekvivalentno zvanje. Oni koji su izabrani u ekvivalentno zvanje imaju pravo „priznanja“ svojeg znanstvenog zvanja u inozemstvu, pod uvjetima da su uvjeti za stjecanje toga zvanja u inozemstvu ekvivalentni bilo uvjetima za stjecanje znanstvenog zvanja višeg znanstvenog suradnika, bilo znanstvenog savjetnika. MZO RH 17.02.2017.

1917 – 2017
100 godina Medicinskog
fakulteta Sveučilišta
u Zagrebu

PRIMUM
NON
NOCE
RE

Kako steći autorstvo (objaviti članak)?

1. ne žurite se pretjerano (mnogi šalju rukopis preuranjeno kako bi dobili na vremenu i očekuju od recenzenata upute kako će ga popraviti); ponovno čitanje i rasprava s kolegama su esencijalni, a na taj način se smanjuje i stupanj odbijanja, pa je i razočarenje manje,

2. dobro razmislite koji bi bio najprikladniji časopis za objavljivanje s obzirom na temu i sadržaj rukopisa (Elsevierov Journal Finder <http://journalfinder.elsevier.com/>):

The screenshot shows the Elsevier Journal Finder interface. At the top left is the Elsevier logo, and at the top right is a "Send Us Feedback" button. Below the logo is the heading "Find the perfect journal for your article". A paragraph explains that the tool helps find journals suited for scientific articles and that the editor ultimately decides on the match. It also mentions the Elsevier Fingerprint Engine™. Below this is a sub-heading "Simply insert your title and abstract and select the appropriate field-of-research for the best results:". The main form has two sections: "Paper title" with a text input field containing the placeholder "Enter your paper title here", and "Paper abstract" with a larger text area containing the placeholder "Copy and paste your paper abstract here:".

1917 – 2017
100 godina Medicinskog
fakulteta Sveučilišta
u Zagrebu

PRIM
UM
NON
NOCE
RE

Kako steći autorstvo (objaviti članak)?

3. dobro pročitajte svrhu i djelokrug (*aims and scope*) ciljanog časopisa kojeg ćete odabrati za predaju rukopisa, kao i eventualne posebne zahtjeve časopisa. Kod većine časopisa, možete uredniku poslati mailom i *presubmission inquiry*, kako bi unaprijed dobili povratnu informaciju je li dotični časopis zainteresiran za vaš doprinos (na taj način ćete dodatno uštedjeti na vremenu),

4. gotov rukopis dajte profesionalnom lektoru ili tvrtki radi jezične dorade - sveukupno se 30-50% svih rukopisa odbije zbog slabo sročenog teksta (*poor language*),

5. Sročite dobro popratno pismo (*cover letter*), s kratkim osvrtom na to zašto mislite da je vaš uradak važan,

6. Još pažljivije pročitajte i odgovorite na pitanja i probleme koje su naveli recenzenti, ali

7. Bez svađe i uvredljivih tonova (*politely*):

1917 – 2017
100 godina Medicinskog
fakulteta Sveučilišta
u Zagrebu

PRIMUM
NON
NOCE
RE

Kako tumačiti odluku urednika (*decision letter*)

The paper is not acceptable in its present form

- u pravilu znači da će članak biti prihvaćen ako se učine potrebne izmjene u okviru zadanog roka (obično 2-3 mjeseca)

The paper did not get a high enough priority

- u pravilu dolazi brzo i znači da članak neće biti objavljen

The study is interesting but too preliminary

- urednik smatra da autori nemaju dovoljno podataka za donošenje (statistički utemeljenih) čvrstih zaključaka

The work is more appropriate for a specialized journal

- znači da urednik neće željeti razmotriti čak ni popraavljenju verziju rukopisa

1917 – 2017
100 godina Medicinskog
fakulteta Sveučilišta
u Zagrebu

PRIMUM
NON
NOCE
RE

Što znače i kako se nositi s kritikama recenzenata?

The study is descriptive

- *u pravilu znači da recenzent misli da rukopis služi samo za objavljivanje hrpe skupljenih podataka, bez jasne hipoteze i ciljeva prema kojima je istraživanje trebalo biti napravljeno*

The study is incremental

- *znači da nema previše novoga u odnosu na ono što je poznato (odnosno da je možda dodana samo jedna sitnica ili mala razlika u odnosu na prethodnu/prethodne publikacije)*

The manuscript lacks important controls

- *kontrole su izostavljene najčešće zbog uštede na prostoru (ali se moraju dokumentirati)*

The data are not convincing

- *podatci nisu dovoljno uvjerljivi da bi recenzent vjerovao napisanim zaključcima (je li statistička obrada bila adekvatna? jesu li fotografije oštre?)*

1917 – 2017
100 godina Medicinskog
fakulteta Sveučilišta
u Zagrebu

PRIMUM
NON
NOCE
RE

Kako odgovoriti na kritike recenzenata?

Najprije provjeriti:

- Odgovaraju li naslov i sažetak glavnim rezultatima koji se žele objaviti?
- Je li precizno navedeno što navedeno istraživanje razlikuje od prethodnih i po čemu?
- Jesu li detaljno opisane kontrole i navedeni nedostaci istraživanja?
- Sadrži li istraživanje dovoljan broj opažanja/podataka za „*least publishable unit*” tj. da još uvijek odaje dojam cjelovitog i sveobuhvatnog istraživanja?
- Jesu li dovoljno i pravilno citirana dosadašnja istraživanja u području?
- Jesu li predloženi recenzenti adekvatni (po području i stručnosti)?
- Jesu li u zaključcima precijenjeni dosezi dobivenih rezultata?

Zatim dobro pročitati i razmisliti o primjedbama, te odlučiti:

- Isplati li se i dalje boriti za objavljivanje u navedenom časopisu? Ako da, onda slijedi korespodencija s urednikom i uvjeravanje recenzenata u ispravnost vlastitih podataka, rezultata i interpretacija...

1917–2017
100 godina Medicinskog
fakulteta Sveučilišta
u Zagrebu

Hvala na pažnji.

Projekt IP-2014-09-9730
(2015-2019)
Croatian Science Foundation

